

RS AU § 105 Medborgarförslag - Region Gotland bör bojkotta israeliska varor

Ärendenummer: RS 2024/245

Arbetsutskottets förslag till regionstyrelsen

- Medborgarförslaget anses besvarat.
-

Bedömning

Regioner får enligt 2 kap. 2 § kommunallagen (2017:725) inte ha hand om sådana angelägenheter som enbart staten, en annan kommun, en annan region eller någon annan ska ha hand om. Bestämmelsen avser sådana angelägenheter som exklusivt faller inom någon annans befogenhet. Ett sådant område är det utrikespolitiska området, vilket är ett område som tillfaller staten exklusivt. Statens exklusiva kompetens inom området utrikespolitik bekräftas av rättspraxis i det så kallade Sydafrikafallet (se RÅ 1969 ref. 52). I det fallet hade fullmäktige i en kommun rekommenderat nämnderna att vid upphandlingar undvika varor från ett visst land. Det betraktades av Högsta förvaltningsdomstolen som en utrikespolitisk manifestation och därför kompetensöverskridande. Detta eftersom utrikespolitik är en exklusiv statlig angelägenhet. Utgången har i senare rättspraxis bekräftats av Högsta förvaltningsdomstolen (se bland annat RÅ 1982 Ab 86, RÅ 1983 2:71 och RÅ 1990 ref. 9).

De EU-rättsliga och svenska upphandlingsregelverken reglerar uttömmande Region Gotlands möjlighet att särbehandla leverantörer i samband med upphandlingar. Dessa regelverk saknar regleringar som medger att en viss upphandlande myndighet för egen del beslutar om att bojkotta ett visst lands varor eller leverantörer.

Region Gotlands inköspolicy och det nationella samarbetet med tillhörande dokument (Hållbar upphandling) innehåller bland annat hållbarhetskrav och etiska ställningstaganden som Region Gotland ska förhålla sig till vid inköp. Tillämpningen av dessa styrdokument får dock inte innebära att lag eller annan författning åsidosätts. Enligt vad som beskrivits ovan så medger varken kommunallagen (2017:725) eller upphandlingsregelverken att en viss upphandlande myndighet för egen del beslutar om en bojkott som innebär att ett visst lands varor eller leverantörer bojkottas.

Utifrån det sagda är bedömningen att Region Gotland är förhindrad att besluta om en bojkott i enlighet med medborgarförslaget.

Ärendets behandling under mötet

Ärendet föredras av Nanna Sörling, enhetschef, regionstyrelseförvaltningen.

Saga Carlgren (V) yrkar att medborgarförslaget ska bifallas.

Ordförande ställer proposition på regionstyrelseförvaltningens förslag om att medborgarförslaget ska anses besvarat och Saga Carlgrens yrkande om bifall och finner att regionstyrelseförvaltningens förslag vinner bifall.

Beslutsunderlag

Medborgarförslag daterad 2024-01-20

Regionstyrelseförvaltningens tjänsteskrivelse daterad 2024-04-10